

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/nauka-i-edukacja/badania-historyczne/konferencje/183358,Konferencja-naukowa-Opol-Zydow-przeciwko-Niemcom-na-okupowanych-ziemiach-polskich.html>
02.03.2026, 15:53

Strona znajduje się w archiwum.

Konferencja naukowa „Opór Żydów przeciwko Niemcom na okupowanych ziemiach polskich” - Warszawa, 21 kwietnia 2023

Zapis dyskusji na kanale IPNtv Konferencje

21.04.2023

W 2023 roku mija 80. rocznica wybuchu powstania w Getcie Warszawskim - największego zrywu zbrojnego podjętego przez Żydów w okupowanej przez Niemców Europie. Nie było ono jedynym przejawem oporu w obliczu Holokaustu. Do akcji zbrojnych i innych form oporu podjętych przez Żydów przeciwko Niemcom doszło m.in. w obozach zagłady w Treblince i Sobiborze, w gettach w Częstochowie, Będzinie czy Białymstoku. Na okupowanych ziemiach polskich działało również wiele żydowskich grup przetrwania i grup partyzanckich. Według najnowszych ustaleń badawczych wielu Żydów podejmowało próby ucieczki i ratunku w momencie rozpoczęcia Akcji „Reinhardt”. Bez względu na miejsce przebywania ludności żydowskiej rozwijał się również opór bierny.

Odnosząc się do wskazanych problemów, Instytut Pamięci Narodowej zorganizował konferencję naukową zatytułowaną „Opór Żydów przeciwko Niemcom na okupowanych ziemiach polskich”, która odbyła się 21 kwietnia 2023 r. w Centralnym Przystanku Historia im. Janusza Kurtyki w Warszawie.

Organizatorem wydarzenia było Biuro Badań Historycznych Instytutu Pamięci Narodowej.

PROGRAM

9:30-9:45 - Otwarcie sesji

9:45-10:00 - Przemówienia gości

Panel I

- 10:00-10:20 - *Formy oporu ludności żydowskiej w krajach okupowanych przez III Rzeszę* - dr Martyna Grądzka-Rejak (BBH IPN/MGW) / dr Aleksandra Namysło (OBBH IPN w Katowicach)
- 10:20-10:40 - *Walka w getcie warszawskim w świetle dokumentów Armii Krajowej. Nieznane źródła, nowe spojrzenie* - dr Tomasz Domański (Delegatura w Kielcach) / dr Alicja Gontarek (OBBH IPN w Lublinie/UMCS)
- 10:40-11:00 - *Żydowski opór cywilny na przykładzie wybranych gett w Warthegau (Kutno, Krośniewice, Żychlin i Włocławek)* - dr Kinga Czechowska (Delegatura IPN w Bydgoszczy)
- 11:00-11:20 - *Żydowski ruch oporu w getcie wileńskim w okresie okupacji niemieckiej* - Marta Kupczewska (OBBH IPN Białystok)
- 11:20-11:40 - *Wokół kwestii zorganizowanego oporu Żydów w Kreis Minsk - przyczynek do badań strategii przetrwania ludności żydowskiej z małych gett na terenie Generalnego Gubernatorstwa w latach 1942-1944* - Damian Sitkiewicz (OBBH IPN w Warszawie)
- 11:40-12:00 - *Spacyfikowany opór żydowskich mieszkańców Garbatki - lipiec 1942 r.* - dr

Ryszard Śmietanka Kruszelnicki (Delegatura IPN w Kielcach)

12:00-12:15 - Dyskusja

12:15-12:30 - Przerwa kawowa

Panel II

- 12:30-12:50 - *Żydowski ruch oporu w Zagłębiu Dąbrowskim w okresie II wojny światowej* - dr Aleksandra Namysło (OBBH IPN w Katowicach)
- 12:50-13:10 - *Sabotaż i współpraca z partyzantami. O żydowskim ruchu oporu w fabryce amunicji HASAG w Skarżysku Kamiennym* - dr Alicja Bartnicka (UMK)
- 13:10-13:30 - *„Cyganeria” 1942. Bohaterstwo na miarę wydarzeń - nie mitów* - dr Maciej Korkuć (OBUWiM IPN w Krakowie)
- 13:30-13:50 - *Żydowskie oddziały zbrojne w Okręgu Białystok w latach 1943-1944. Partyzantka czy grupy przetrwania?* - Paweł Kornacki (OBBH IPN Białystok)
- 13:50-14:10 - *Chciani czy niechciani sojusznicy. Żydzi w sowieckich oddziałach partyzanckich na zachodnim Polesiu 1941-1944* - prof. Grzegorz Berendt (MIIWŚ/UG)
- 14:10-14:30 - *Chil Brawerman - przywódca żydowskich grup przetrwania z Lasów Starachowickich* - dr hab. Sebastian Piątkowski (Delegatura IPN w Radomiu)
- 14:30-14:50 - *Edmunda Łukawieckiego strategia przetrwania w lasach lubaczowskich i Puszczy Solskiej w latach wojny i okupacji* - dr Wojciech Hanus (OBBH IPN w Rzeszowie)

14:50-15:05 - Dyskusja

15:05-15:20 - Zakończenie i podsumowanie sesji

Opór Żydów przeciwko Niemcom na okupowanych ziemiach polskich

Zaproszenie

Pliki do pobrania

[Program konferencji naukowej „Opór Żydów przeciwko Niemcom na okupowanych ziemiach polskich” – Warszawa, 21 kwietnia 2023 \(pdf, 812.5 KB\)](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

